

1903 szept. 27

Az *Adevărul* cikke a román „újjászervezettek” és az aradi román nacionalisták között kirobbant vitáról:
 „Az újjászervezettek szocialisták és Russu-Şirianu”¹

Van szerencsétek ismerni őket. Az „újjászervezettek” szocialisták azok, akik kiadnak egy kicsi, egész kicsi, alig látható újságot, *Voinţa poporului* (*Népakarat*) címmel. Ebben a lapban nem írnak egyebet, mint ocsmányságokat és gyalázkodást rólunk, akik fáradsággal, de becsülettel törekszünk felvilágosítani a munkásságot, hogy igazságtalanul el van nyomva, és megmutatjuk néki az igazi utat, mely a szabaduláshoz vezet.

Ezek az „újjászervezettek”, akik, bár románok, még édes nyelvünket sem ismerik, járnak-kelnek a nép között, gyűléseket tartanak, könyveket és újságokat árusítanak, és *mérhetetlen* üzleteket kötnek, olyanokat, melyek egyetlen embernek sem válnak becsületére.

Russu-Şirianut hasonlóképp már többször bemutatunk. Eltévelyedett vagy tudatlan ember. Írja és mondja, hogy barátja a népnek, de ugyanakkor csak a papokkal meg a gazdag emberekkel vagy bankokkal és biztosítási intézetekkel, mint pl. a „Transilvania” szövetezik. Egyszóval: hamis próféta, aki nem vezet jóra a románságot.

Ezek ketten — az „újjászervezettek” és Russu-Şirianu — bár egy húron pendülnek, most hajba kaptak.

Az „újjászervezettek” lapja, a *Voinţa poporului* megtanítja Russu-Şirianut a becsületre, viszont Russu lapjában, a *Tribuna poporului*-ban kimutatja, hogy az ő tisztelt tanítói — becsületesek, szélhámosok. Elismerjük, hogy Russu igaz dolgokat írt. Mert ő azt írta, amit pártunk magyar nyelvű lapja, a *Népszava*, hogy a *Mezőfi-szerű szocialisták* (az újjászervezettek) holmi csalók. Mert éppen Mezőfi barátai, tudomást szerezve arról, hogy ő és emberei közönséges üzletezők, *elhagyták őt*, és a következőket írták az egyik röplapban:

„Tíz éven keresztül támogattunk egy hitvány embert, *Mezőfi Vilmost*. *Vérszopó kígyót* neveltünk a keblünkön. Igaz, hogy későn, de mégis ismerjük őt most, és tudjuk meg, hogy számára a szociáldemokrata párt csupán *fejőstehén* volt... Erős leszek, hogy bebizonyítsam: *ő fizetett embere a hatalomnak és semmi egyéb!*”

Amit mi már régen tudtunk. Tudtuk, hogy az „újjászervezettek” csak üzleteket kötnek. Leírtam ezt, figyelembe véve, hogy a *szociáldemokrácia fenséges és szent eszme*, s amely a leigázott nép felszabadítását akarja. Amikor a nép ezt megismeri, nyomban belép a szociáldemokrata pártba. Egyes üzletezők, ismervé ezt a körülményt, a szocialistákhoz csatlakoznak, lapokat indítanak, csak-hogy pénzt gyűjtsenek. Óvtuk népünket ezektől a kígyóktól. És mégis nagy tömeg — mint valami eltévedt nyáj — átment az „újjászervezettek”-hez. Mindaddig, míg ők az „újjászervezettek” pártjában vannak, nem lesznek szocialisták, hanem *fejőstehenek*.

Mi mossuk kezeinket. A mi pártunk 32 éve létezik ebben az országban. Soha nem csaptunk nagy lármát, hanem lassan haladtunk előre, de ahova lábunkat betettük, ott áldottak, s nem átkoztak minket. Íme most is megindítottuk az *Adevărul*-t. Nem azért, hogy üzletet csináljunk, mint ahogy az „újjászervezettek” teszik, hanem egyedül csak azért, hogy felvilágosítsuk és tanítsuk a román népet, amely századok óta sötétségben él.

És mit csinálnak ezek a piszkos „újjászervezettek”?

Félve attól, hogy az *Adevărul*, ez a nagy és igaz lap megsemmisíti az ő lapocskájukat, a *Voinţa poporului*-t, kézzel-lábbal hadonásznak, hogy megszabaduljanak tőlünk. Azt írják lapjukban, hogy minket a kormány lefizet; ilyesmit csak ostoba ember mondhat. Aztán olyan utasítást adnak ki,

¹ A közlemény címe és lelőhelye: *Socialiştii reorganisaţi şi Russu Şirianu* — Az újjászervezettek szocialisták és Russu Şirianu. *Adevărul*, 1903. szept. 27; 7. sz.

hogy ha egy közjük tartozó kapna egy *Adevărul*, égesse el vagy küldje vissza anélkül, hogy elolvassa. Bizonyára attól félnek, hogyha valaki elolvassa az *Adevărul*, mindjárt felvilágosul, hogy „az újjászervezetek” az orránál fogva vezetik, és hogy a *Voința poporului*-ban holmi tudatlanok csupa oktalanságot írnak.

Így állunk az „újjászervezettekkel”, akik — ismételjük — olyan egyének, hogy személyes érdekből, üzletből alakítottak pártot és lapot, hogy a népből éljenek.

Óvakodjatok tőlük, mint a tüztől!

Most pedig írunk egyet-mást Russu-Şirianuról is, aki lapjában kimutatta az „újjászervezetek” becstelenségeit. Megdicsérik őt, ha meg lennének győződve, hogy azért írta, amit írt, hogy megmentse a népet a mammonoktól. De nem így van! Ő feltárja az „újjászervezetek” galádságait, de aztán veri a mellét, hogy Istenem, milyen derék ember is ökelme! Mert őt a népert már be is börtönözték, ő óvta a népet az „újjászervezettektől” s a Siriaiak² felé fordulva tanácsolja nekik, hogy csak utána menjenek. (Úgy látszik, azt akarja, hogy megválasszák képviselőnek.)

Hát tisztelt Russu-Şirianu, mi úgy tudjuk, hogy egy jóérezsű ember nem dicséri magát, amikor mások hibáira mutat. Sem a Siriaiak, sem az egész világ előtt.

*

Testvérek! Az egész ország szociáldemokratái!

Bocsássátok meg, hogy az *Adevărul* hasábjain mások galád dolgairól írtunk, s nem valami felvilágosító dologról. De meg kellett írunk, hogy egyszer végezzünk az „újjászervezetek”-kel, akik becstelenségeket csinálnak, és minket gyaláznak.

Mi tudjuk, hogy ők most védekezni fognak, és tagadják majd, amit mi és amit a *Tribuna poporului* írt róluk.

De a bűnösök is tagadnak, s mégis megvetik őket!

Tegyünk így az „újjászervezettekkel” is! Óvakodjunk tőlük, mint a tüztől! Óvakodjunk lapjuktól, a *Voința poporului*tól. (Ha megkapjátok, elolvashatjátok, ha nem féltetek, hogy undort kaptok tőle.)

A mi válaszuk az legyen, hogy azon dolgozunk és fáradozunk, hogy az igazi szociáldemokrácia mindenütt elterjedjen.

Válaszuk az, hogy minden erőnkől terjesszük az *Adevărul*, amely felvilágosítja a népet s az igazi szociáldemokráciára tanít.

Előre, testvérek — előre!

Lobogjon fent a magasban a vörös zászló, mely a *szabadság, egyenlőség és testvériség* felé vezet! Éljen a nemzetközi szociáldemokrácia!

J

1903 okt. 21

Az Adevărul cáfolata az erdélyi románság körében észlelt forradalmi hangulatról¹

Az utóbbi napokban néhány magyar lap hazugságot talált ki. Azt írták, hogy az erdélyi románok forradalmat csinálnak, és az egész magyarságot lemezárólják. Ilyesmit csak az urak lapjai írhatnak. Látják ők jól, hogy a dolgozó nép elégedetlen. Ők azonban azt hiszik, hogy ez a nép úgy akar magán segíteni, hogy forradalmat csinál, és lemezárólja a magyarságot. Ebből látszik, hogy ők nagyon jól tudják, a munkásság erős, és ha fellázadna, véget vetne uralmuknak.

² Község, melyről nevét felvette (Russu-Sirianu).

¹ A közlemény eredeti címe és lelőhelye: *Revoluția Românilor* — A románok forradalma. *Adevărul*, 1903. okt. 21; 11. sz.